

Postanowienie z dnia 27 kwietnia 2006 r., I CZ 18/06

Postępowanie w sprawie o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych jest postępowaniem rejestrowym w rozumieniu art. 519¹ § 3 k.p.c.

Sędzia SN Tadeusz Żyznowski (przewodniczący)

Sędzia SN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

Sędzia SN Krzysztof Pietrzykowski

Sąd Najwyższy w sprawie z urzędu przy uczestnictwie Wojciecha F. o wpis, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 kwietnia 2006 r., zażalenia uczestnika postępowania na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 lutego 2006 r.

uchylił zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

W sprawie wszczętej z urzędu o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 8 lutego 2006 r. odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., uznając ją za niedopuszczalną (art. 519¹ § 3 k.p.c.). W ocenie Sądu Okręgowego, art. 519¹ § 3 k.p.c. dopuszcza skargę kasacyjną tylko od orzeczeń decydujących o bycie prawnym podmiotu podlegającego rejestracji, tj. od wpisów kreujących nowy podmiot lub unicestwiających go. Tymczasem wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych pełni funkcję ewidencyjną i informacyjną, ujawniając tych dłużników, ale nie decyduje o bycie prawnym podmiotu podlegającego wpisowi. W ocenie Sądu, zaskarżone orzeczenie nie jest orzeczeniem w przedmiocie wpisu podmiotu podlegającego rejestracji, o jakim mowa w art. 519¹ § 3 k.p.c., co powoduje niedopuszczalność skargi kasacyjnej.

W zażaleniu uczestnik zarzucił naruszenie art. 519¹ § 3 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że od wpisu podmiotu do rejestru dłużników niewypłacalnych nie przysługuje skarga kasacyjna. Skarżący wywiódł, że na podstawie art. 694¹ § 1

k.p.c. wszystkie sprawy o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego są „sprawami rejestrowymi” w rozumieniu kodeksu postępowania cywilnego, a zatem zgodnie z art. 519¹ § 3 przysługuje w nich skarga kasacyjna w granicach określonych tym przepisem. W ocenie skarżącego, rejestr dłużników niewypłacalnych jest rejestrem o charakterze podmiotowym, a sprawa o dokonanie wpisu w takim rejestrze jest „sprawą rejestrową” w rozumieniu definicji tego pojęcia zawartej w art. 694¹ § 1 k.p.c., rozpoczynającym dział VI „Postępowanie rejestrowe”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepisem regulującym dopuszczalność skargi kasacyjnej w postępowaniu rejestrowym jest art. 519¹ § 3 k.p.c., a definicję sprawy rejestrowej zawiera art. 694¹ § 1 k.p.c., przewidujący, że sprawami takimi są sprawy o wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym, do których stosuje się przepisy zawarte w dziale VI „Postępowanie rejestrowe”. Ponieważ sprawa o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych jest niewątpliwie sprawą o wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym, o czym stanowi m.in. art. 55 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (jedn. tekst: Dz.U. 2001 r. Nr 17, poz. 209 ze zm.), postępowanie toczące się w tej sprawie jest postępowaniem rejestrowym. O dopuszczalności skargi kasacyjnej w tym postępowaniu rozstrzyga zatem zgodnie z art. 519¹ § 3 k.p.c. okoliczność, czy przedmiotem postanowienia Sądu drugiej instancji był wpis lub wykreślenie z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji.

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 7 września 2005 r. oddalił apelację uczestnika postępowania od postanowienia Sądu pierwszej instancji, którym orzeczono o dokonaniu wpisu skarżącego do rejestru dłużników niewypłacalnych, nie ma więc wątpliwości, że przedmiotem postanowienia Sądu drugiej instancji był wpis do rejestru podmiotu (dłużnika niewypłacalnego) podlegającego rejestracji, a ta okoliczność oznacza, że skarga kasacyjna od tego orzeczenia przysługuje.

Wbrew stanowisku zawartemu w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, art. 519¹ § 3 k.p.c. nie uzależnia dopuszczalności skargi kasacyjnej w postępowaniu rejestrowym od tego, czy orzeczenie decydowało o bycie prawnym podmiotu podlegającego rejestracji, tj. od tego, czy wpis tworzył nowy podmiot lub unicestwiał go. Takiego stanowiska nie uzasadnia również dotychczasowe orzecznictwo, wyjaśniające, że okoliczności, do których nawiązuje art. 519¹ § 3 k.p.c., ograniczające dopuszczalność kasacji (skargi kasacyjnej) od postanowień w przedmiocie wpisu lub wykreślenia podmiotu z rejestru, są aktualne jedynie w

wypadku rejestrów o charakterze podmiotowym, a zatem zaskarżalność nie zależy od skutków orzeczonego wpisu w takim rejestrze (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1998 r., III CZP 26/98, OSNC 1999, nr 2, poz. 31 oraz z dnia 2 września 1998 r., III CZP 29/98, OSNC 1999, nr 2, poz. 37, z dnia 14 czerwca 2000 r., V CZ 50/00, nie publ., z dnia 19 września 2002 r., V CZ 101/02 nie publ., z dnia 19 września 2002 r., II CZ 91/02, nie publ., z dnia 25 września 2002 r., I CZ 95/02, nie publ., z dnia 25 września 2002 r., I CZ 95/02, nie publ. oraz z dnia 15 maja 2003 r., II CK 70/03, nie publ.).

Wobec powyższego nie może nasuwać wątpliwości teza, że dopuszczalna jest skarga kasacyjna w postępowaniu rejestrowym prowadzonym w sprawie o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych. Potwierdza ją pośrednio okoliczność, że Sąd Najwyższy w takiej właśnie sprawie rozpoznał kasację uczestnika postępowania kwestionującego dokonanie wpisu do rejestru dłużników niewypłacalnych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2003 r., V CK 7/03, OSNC 2004, nr 4, poz. 67).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398¹⁶ k.p.c.).